

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)
Özel Kalem Müdürlüğü

7/16247

Sayı : B.02.0.011/1614
Konu: Yazılı Soru Önergesi 7/16247

25/10/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünün 12.10.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25841 sayılı yazı.

Kırklareli Milletvekili Sayın Av. Turgut DİBEK'in Bakanlığima tevcih ettiği 7/16247 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Soru Önergesine ilişkin cevaplar (5 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Sayı : B.02.1.TÜİ.0.63.00.00-610- 478

22/10/2010

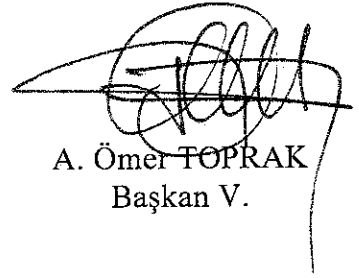
Konu : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Cevdet YILMAZ)

İlgi : 15/10/2010 tarihli ve B.02.0.011-1571 sayılı yazınız.

Kırklareli Milletvekili Sayın Av. Turgut DİBEK tarafından Bakanlığınıza tevcih edilen 7/16247 esas sayılı yazılı soru önergesi için Kurumumuzdan istenilen bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.

EK :

Konu ile ilgili bilgiler (4 sayfa)

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100, Çankaya/ANKARA	İlgili Birim:	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Tel.: (0312) 410 04 10 (Santral)	Tel.:	(0312) 410 01 10 – 425 20 52
Faks: (0312) 425 33 87 – 418 11 82	Faks:	(0312) 425 20 53
İnternet Adresi: www.tuik.gov.tr	E-posta:	bhim@tuik.gov.tr

Kırklareli Milletvekili Sayın Av. Turgut DİBEK tarafından Sayın Dr. Cevdet YILMAZ'a tevcih edilen 7/16247 esas sayılı yazılı soru önergesi için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan istenilen bilgiler.

Soru 1: TÜİK enflasyon hesabındaki mal ve hizmet ağırlıklarını bazı aylarda neden değiştirmektedir?

Cevap 1: TÜİK 2005 yılından başlamak üzere her yılın başında, yeni yılda hesaplanacak enflasyon rakamlarına baz oluşturacak mal ve hizmet sepeti ile sepette kapsanan mal ve hizmetlerin ağırlıkları konusunda kamuoyuna bilgi vermektedir.

26 Ocak 2010 tarihinde, 59 numaralı bildiri ile yapılan son duyuru ile de 2010 yılı enflasyon rakamlarına baz oluşturacak mal ve hizmet sepeti ile sepette kapsanan mal ve hizmetlerin ağırlıkları konusunda kamuoyuna bilgi verilmiştir.

Kamuoyuna yapılan duyuruda; zincirleme fiyat endeksi esasına dayanan sistem gereği madde sepetinin ve ağırlık yapısının her yılın Aralık ayında Hanehalkı Bütçe Anketi verilerine dayalı olarak değerlendirmeye alındığı ve bir yıl süresince herhangi bir değişimin olmayacağı belirtilmiştir.

Enflasyon hesabına temel oluşturan mal ve hizmet kalemleri ile bunlara bağlı ağırlıklarda 2010 yılı içinde hiç bir değişiklik yapılmamıştır. Ağırlıklar ve endeks sepetinde kapsanan mal ve hizmetlere ilişkin güncelleme, yukarıda da belirtildiği gibi her yılın Ocak ayından yapılmakta ve yılın sonuna kadar sabit kalmaktadır.

Soru 2: TÜİK, enflasyon izlemesindeki mal ve hizmetlerin ağırlıklarını neden açıklamamaktadır?

Cevap 2: Enflasyon göstergelerine temel teşkil eden endeks sepetinin içerdiği mal ve hizmet kategorilerindeki ürünler ve bunların tanımları kamuoyuna açık nitelikte bilgilerdir. Ancak söz konusu ürünlerin sepet içindeki ağırlığı ürün bazında ağırlıklara karşılık gelirken bu ayrıntı endeksin temel dönem fiyatı ve cari dönem fiyatı ile birlikte üç ana değişkenini oluşturmaktadır. TÜİK bugüne kadar dönemsel fiyatlara internet sitesinde yer vermiş, ağırlık verilerini ise ana grup ağırlıkları ile sınırlandırmıştır.

Kamuoyunun kullanımına açık fiyat veri tabanında yer alan fiyatlar, zaman zaman takibi yapılan ürünün piyasada bulunamaması nedeniyle ikame edilmesi sonucu, farklı kalitedeki ürünlere ait olabilmektedir. Bu durumda, ikame ürünlerdeki kalite farklılığı sonucu oluşan fiyat artışı veya düşüşleri, fiyatlardan arındırılarak endeksin hesaplanması yapılmaktadır. Kalite değişiminden kaynaklı fiyat artışı veya düşüşünün endeks üzerindeki etkisinin sıfırlanması endeks hesaplamalarının en önemli konularından birini oluşturmakta ve uluslararası yayınlarda (ILO, IMF ve EUROSTAT) bu konuya ayrıntılı olarak yer verilmektedir. Kalite düzeltmesi ve piyasada bulunamayan ürüne ait ağırlığın değerlendirilmesi gibi hesaplama sistemi içinde yer alan ve üzerinde çalışılması ve analizi uzmanlık gerektiren konuların spekülasyonlar oluşturabilecek hesaplamalara girdi teşkil edecek nitelikte kullanıma açık hale getirilmesi, resmi istatistiklere olan güvenin korunması açısından kurumsal zorlukları da beraberinde getirecektir. AB üyesi bazı

ülkelere baktığımızda da alt gruplar düzeyinde kalmak üzere biraz daha ayrıntılı ağırlık verilerinin paylaşıldığı ancak ürün bazında ağırlık verilerinin paylaşılmadığı görülmektedir.

Soru 3: Birleşik Metal İş Sendikası raporuna göre, Mayıs ayında enflasyona etkisi -1,20 olması gereken gıda ve alkolsüz içecekler kalemi neden -1,67 olarak gösterilmiştir?

Cevap 3: Enflasyon hesabında temel olan endeks rakamının bulunmasıdır. Aylık veya yıllık enflasyon olarak ifade edilen rakamlar, endeks rakamındaki yüzdesel değişim oranlarıdır. Bütün harcama gruplarının kapsandığı genel endeks rakamındaki değişim oranına, harcama gruplarının her birindeki değişim oranını bulup, söz konusu harcama gruplarının genel endeks içindeki ağırlıkları ile çarparak ulaşmak mümkün değildir. Ayrıca, genel endekste ki aylık değişim oranı esas olmak üzere, ana harcama gruplarının genel endeksin aylık değişimine etkisi, söz konusu ana grupların aylık değişim oranları ve genel endeks içindeki payları oranında değerlendirilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
BAŞKANLIĞI

No : 59
Tarih : 26/01/2010

TÜFE ve ÜFE MADDE SEPETLERİ İLE MADDE AĞIRLIKLARI
GÜNCELLENMİŞTİR.

Enflasyon için temel gösterge olan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ve Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) 2005 yılından başlayarak Zincirleme Fiyat Endeksi yöntemine göre hesaplanmaktadır.

Zincirleme fiyat endeksi esasına dayanan bu sistem gereği madde sepetinin ve ağırlık yapısının her yılın Aralık ayında o yılın Hanehalkı Bütçe Anketi verilerine dayalı olarak değerlendirmeye alınmakta, üretimde ve tüketimde önem kazanan mal ve hizmetlerin sisteme dahil edilmesi sağlanırken, önem yitiren ürünler de sistemden çıkartılmaktadır.

Bu kapsamda, 2010 yılı boyunca kullanılacak TÜFE ve ÜFE madde ağırlıkları ve madde sepetinin güncelleme çalışmaları tamamlanarak, elde edilen yeni sepet ve ağırlıklar çerçevesinde hesaplanan Ocak 2010 rakamları 3 Şubat 2010 tarihinde kamuoyuna duyurulacak ve güncellenmiş sepet ve ağırlık yapısına uygun olarak hesaplamalar Aralık 2010'a kadar devam edecektir. Belirtilen güncelleme çalışmaları zincirleme endeksin bir gereği olarak her yıl devamlı olarak yapılacaktır.

Güncelleme sonucu oluşturulan Tüketici Fiyatları Endeks (TÜFE) sepetinde **446**, Üretici Fiyatları Endeks (ÜFE) sepetinde ise **779** ürün kapsamaktadır.

Yeni oluşturulan TÜFE sepetine genç odası takımı yeni bir ürün olarak girerken, eski sepette yer alan yemeklik tereyağı, erkek kot mont, taşınır müzik seti ve florasan lamba yeni sepette yer almamıştır. Ancak eski sepette yer alan kahvaltılık tereyağı, erkek kaban ve palto yeni sepette de yer almaya devam etmektedir.

Diğer taraftan TÜFE'deki ürün çeşitliliği 845 çeşitten **869** çeşide artırılmıştır. Özellikle eski sepette de mevcut olan tren, vapur ve belediye otobüslerinde yeni tarifelerin kapsanmasına özen gösterilirken, özel televizyonların ücretli paket yayınlarında da çeşitliliğe yer verilerek kapsam genişletilmiştir.

2010 yılı için Tüketici Fiyatları Endeksi Ürün Sepetinde Kapsanan Mal ve Hizmetler (3 sayfa) ile TÜFE 12 Ana Harcama Grubu ve ÜFE Ana Sektörler için Ağırlıklar ekte sunulmaktadır.

Kamuoyuna duyurulur.

TÜİK Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Tel: 0312 410 01 10 – 425 20 52 – 410 01 48 Faks: 0312 425 20 53 E-Posta: bhim@tuik.gov.tr

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)
12 Ana Harcama Grubu İçin Ağırlıklar

Ana Harcama Grupları	2009	2010
Gıda ve alkolsüz içecekler	28,03	27,60
Alkollü içecekler ve tütün	4,58	5,31
Giyim ve ayakkabı	7,22	7,30
Konut	18,63	16,83
Ev eşyası	7,53	6,78
Sağlık	2,50	2,55
Ulaştırma	12,64	13,90
Haberleşme	4,60	4,94
Eğlence ve kültür	2,54	2,83
Eğitim	2,47	2,48
Lokanta ve oteller	5,47	5,51
Çeşitli mal ve hizmetler	3,79	3,97
TOPLAM	100	100

Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE)
Ana Sektörler İçin Ağırlıklar

Sektör	2009	2010
Tarım	17,76	17,07
Tarım ve ormancılık ürünleri	17,42	16,75
Balık ve diğer balıkçılık ürünleri	0,34	0,32
Sanayi	82,24	82,93
Madencilik ve taşocaklığı ürünleri	2,20	2,62
İmalat sanayi	73,75	72,95
Elektrik, gaz ve su	6,29	7,36
TOPLAM	100	100